

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

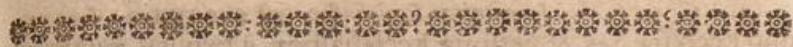
Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

Distinctio Prima. De Immunitate Ecclesiastica ut sic, ejúsque Speciebus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

tempore Decimarum solvendarum fuerit constitutus in extrema necessitate, prorsus liberatur obligatione eas persolvendi: cum tunc omnia sint communia, & sic ipse consumpserit, quod suum erat. Verum, qui gravem solum necessitatem patitur, is liberatur non simpliciter, sed donec melior fortuna aspiret.

TRACTATUS XII.

De Immunitate Ecclesiastica, & Indulgentijs.

1. **Q**uia præsens materia omnibus Clericis scitu valde necessaria existit, ne, quæ proprium statum, & Ecclesiæ sibi concredita jura concernunt, culpabiliter ignorent: ea juxta methodum à pluribus Authoribus observatam, in Theologia Morali merito pertractatur. Id ipsum, dimissis difficilioribus ad Jus Canonicum Quæstionibus, breviter præstabit præsens Tractatus; ita tamen, ut ad finem ejusdem simul agatur de Indulgentijs.

Ratio ordinis.

DISTINCTIO I.

De Immunitate Ecclesiastica ut sic, ejusque Speciebus,

QUÆSTIO I.

Quid, & quotuplex sit Immunitas Ecclesiastica,
& quo jure constituta?

2. **I**mmunitas sic dicitur à munere. Munus enim tripliciter accipitur. I. Pro dono: sic munera dari, mitti dicuntur. II. Pro officio: unde Munera militaria, Munera civilia, qualia

Munus tripliciter accipitur.

A a a a 3

solent

solent esse conjuncta cum honore. III. Pro obligatione, seu functione cuiuspiam imposta: quo modo & *Municeps*, quasi communium onerum, seu *munerum particeps* dicitur. Et *Muneri* sic accepto opponitur *Immunitas*, quæ est exemptio, sive liberatio ab eujusmodi obligationibus, & oneribus. Hæc ad propositum applicando, sit

Immunitatis
ethymon.

Immunitas
Ecclesiastica,
quid?

Est triplex.

Localis,
Realis, &
Personalis.

Certum est
Immunitatem
Ecclesiasticam
esse
de Jure
Divino
quoad
ea, quæ
verè
sunt
spiritualia.

Immunitas
Ecclesiastica
etiam
quoad
alia
est
aliqua
ratione
de Jure
Divino.

3. CONCL. I. *Immunitas Ecclesiastica est exemptio, sive jus, quo Ecclesiæ res, & personæ Ecclesiasticæ, à publicis muneribus seu oneribus sæcularibus liberæ sunt. Ita Doctores passim, & patebunt singula ex dicendis.*

4. CONCL. II. *Ejusmodi Immunitas rectè dividitur in localem, realem, & personalem. Ita communis. Et quidem Immunitas localis est, quæ convenit Ecclesijs, aliisque locis Ecclesiasticis. Realis, quæ competit rebus Ecclesiasticis; id est, bonis ad Ecclesiam, vel personas Ecclesiasticas pertinentibus. Personalis tandem, quæ debetur personis Ecclesiasticis.*

5. CONCL. III. *Certum est, quòd Clerici, Ecclesiæ, earumque bona, si spectentur quoad ea, quæ verè & propriè spiritualia sunt, Jure Divino sint exempta à jurisdictione & potestate sæculari. Ita Covarruvias Pract. Quæst. cap. 31. num. 2. concl. 1. Barbosa lib. 1. Juris Eccles. univ. cap. 39. §. 2. num. 6. & communis aliorum. Exemplificatur hoc de Sacramentis, quorum cognitio ad solum Judicem Ecclesiasticum pertinet; adeò quidem, ut juxta Concil. Trid. Sess. 24. can. 12. Si quis dixerit, causas matrimoniales non spectare ad Judices Ecclesiasticos, anathema sit. Idem accidit in Donis supernaturalibus spiritualibus, in Beneficijs Ecclesiasticis, in rebus sacris, & alijs similibus, ad quorum decisionem supernaturalis cognitio requiritur. Ratio est: quia super his nullam omninò potestatem à Deo acceperunt Principes sæculares (his quippe tota potestas sua immediatè à Republica communicatur) sed ad talia dijudicanda per Christum supernaturaliter instituta fuit potestas Ecclesiastica, & tradita D. Petro, Ioan. 21. ibi: *Pasce oves meas*; eujusque legitimis Successoribus, ac per hos cæteris Ecclesiæ Prælatibus.*

6. CONCL. IV. *Etiam quantum ad alia, prorsus concedendum est, quòd Immunitas Ecclesiastica, seu exemptio Clericorum, Ecclesiarum, rerumque Ecclesiasticarum, aliqua ratione sit de Jure Divino. Desumitur hoc ex diversis textibus Juris, dictam Immunitatem esse Juris Divini clarè attestantibus. Loquendo enim de personali exemptione Clericorum, eam haberi*

de

de Jure Divino, patet ex c. Si Imperator. dist. 96. & c. Sylvester. & c. Relatum. 11. q. 1. cum concordantijs. Deinde generatim loquendo de exemptione, seu Immunitate Ecclesiarum, habetur textus clarissimus c. Quamquam. de Censibus in 6. ibi: Cum igitur Ecclesia, Ecclesiasticaq; persona, ac res ipsarum, non solum jure humano, quin & Divino, à secularium personarum exactionibus sint immunes. Et ibidem Glossa y. Divino, probat hoc ex Genes. cap. 47. Ubi Pharaon Rex Aegypti terram Sacerdotum fecit immunem & liberam, ne tenerentur cum alijs quintam partem fructuum solvere Regibus. Unde & in veteri Lege Sacerdotes, & Levitæ, erant exempti à jurisdictione sæculari aliarum Tribuum, & obligatione solvendi tributa. His accedit Concilium Tridentinum Sess. 25. cap. 20. de Reform. ubi ait, Ecclesia, & personarum Ecclesiasticarum immunitatem Dei ordinatione, & Canonicis sanctionibus constitutam. Concordat cap. Nimis. de Jurejurando, junctis varijs Concilijs.

7. Dicitur notanter in Conclusionem, aliquà ratione sit de Jure ^{qua ratio.} Divino. Siquidem in hoc amplius declarando variant ^{ne hoc fiat,} Doctores, ^{variant} Et quidem non pauci volunt, ejusmodi exemptionem non esse ^{Doctores.} de Jure Divino obligante, sed solum à Lege humana, seu per privilegia in Corpore utriusque Juris clausa: dici tamen quadam ^{1. Sententia.} ratione esse de Jure Divino, scilicet originaliter & initiativè, quatenus Legi naturali valdè conformis est, atque à veteri Lege ^{(a) Tract.} Divina originem duxit: prout in simili superius (a) dictum est, ^{11. Dist. 4.} Decimas Divinam constitutione deberi. Et hujus sententiæ sunt ^{n. 16.} Covarruvias loc. cit. n. 2. concl. 3. Lessius lib. 2. de just. & jure, cap. 33. num. 30. Molina, Garcias, & plures alij, quos citat Barbosa cit. §. 2. n. 1.

8. Alij econtrà probabilius, Jurique conformius esse censent, Clericos etiam in temporalibus Jure Divino à Civili Potestate exemptos esse; prout fortiter urgent textus num. 6. relati, atque tenet Glossa c. Si imperator. dist. 96. & c. Quamquam. de Censibus in 6. Abbas c. Ecclesia S. Mariae. n. 6. de Constitut. Barbosa cit. cap. 39. §. 2. n. 5. & rursus §. 5. n. 3. pro hac sententia allegans decisionem Rotæ, & plurimos Doctores; Layman lib. 4. tract. 9. cap. 8. n. 1. Engel tit. de Immunit. Eccles. n. 23. aliique communius; quibus novissimè accessit Prosper Fagnanus c. Ecclesia S. Mariae. n. 10. de Constitut. asserens, quòd crebrior gravissimorum interpretum sententia est, eam exemptionem esse de Jure Divino.

H. Jurique conformior sententia.

Instantia
contra hanc
solvitur.
(b) Tract.
11. Dist. 4.
n. 14. &
seqq.

9. Neque obstat allata instantia de Decimis : nam Decimas etiam hodie esse Juris Divini, quatenus requiruntur ad necessariam Ministrorum Ecclesiæ sustentationem, superius (b) jam dictum est. Verùm de hoc plura Canonizæ.

Q U Æ S T I O II.

In quibus consistat Immunitas localis, sive Ecclesiarum ?

Immunitas
localis con-
sistit in
duobus ; &
quibus ?

10. **C**ONCL. I. Immunitas localis (quam alij appellant *Immunitatem Ecclesiarum*, sub his etiam comprehendendo Cæmeteria, & alia loca Religiosa) consistit in duobus : videlicet, ut actus profani, & sæculares ab Ecclesijs arceantur ; deinde, ut malefactores ad Ecclesias confugientes, ibidem in vita & membris protegantur, neque violenter inde extrahi possint. Et quidem de hoc posteriori fufius dicitur *Distinct. sequenti* ; quantum verò ad prius attinet, sit

Judicia sæ-
cularia pro-
hibentur
fieri in Ec-
clesijs, vel
Cæmeterijs,
sub nullita-
te actus.

11. **C**ONCL. II. Inprimis in Ecclesijs, earumque Cæmeterijs, prohibitum est, exercere judicia sæcularia ; adeò quidem, ut totus Processus judicialis, & sententia super causa sæculari ibidem lata, ipso jure irrita, & nullius roboris existat. Ita expressè statuitur *c. Decet. §. fin. de Immunit. Eccles. in 6.* ac tenent Doctores communiter. Et hoc quidem procedit non solum de causis criminalibus, sed etiam de civilibus ; quæ ad Forum sæculare pertinent ; uti patet ex textu. Maximè tamen Immunitati Ecclesiarum repugnat, atque *absurdum est, & crudele, si iudicium sanguinis ibi exercatur, ubi est tutela refugij constituta*, ut dicitur *c. Cum Ecclesia, de Immunit. Eccles.* Ubi proin, præter nullitatem processus, etiam sub pœna excommunicationis prohibetur agitare causas sanguinis in Ecclesia, vel Cæmeterio.

Secus di-
cendum de
Judicijs Ec-
clesiasticis.

12. Dicitur notanter, *Judicia secularia*. Siquidem Ecclesiastica Judicia ibidem validè, & licitè tractari possunt, *arg. c. Qua fronte. de Appellat.* & docet Glossa communiter recepta *cit. c. Decet. §. Sæcularium, de Immunit. Eccles. in 6.*

Solvitur in-
stantia.

13. Nec dicas. Judicia Ecclesiastica prohibentur exerceri in die Festo, non minùs, ac sæcularia ; ergo etiam utraque prohibentur exerceri in loco sacro. Resp. enim negando consequentiam & paritatem : nam æquè, imò plus decet, ut Clerici in Forensibus actibus non occupentur diebus Festivis, ac Lai-

ci-

ci. At loquendo de loco, Ecclesia praesumere potuit, Judicia Ecclesiastica cum minori strepitu, minorique tempore expedienda fore, quam saecularia: simulque Judicem Ecclesiasticum majorem curam adhibiturum, ut omnia sine irreverentia loci sacri fiant. Fatendum tamen, magis decens esse, ut etiam Ecclesiastica Judicia non in Ecclesia, quae domus est orationis, non jurgiorum, sed in Palatio Episcopali, aut alio competenti loco fiant. Pirhing tit. De Immunit. Eccles. n. 7.

Quid magis deceat?

14. CONCL. III. Insuper prohibitum est in Ecclesijs, eorumque Cemeterijs, facere contractus, vel negotiationes, aut mundanas instituere. Ita communis; & habetur cit. jo. Decret. de Immunit. Eccles. in 6. ibi: Cessent in Ecclesijs, eorumque Cemeterijs negotiationes, ac fori cujuscunque tumultus. Adque merito statutum est ad exemplum Christi Domini, qui ingressus in Templum Dei, ejiciebat omnes vendentes, & ementes in templo, & mensas nummulariorum, & cathedras vendentium columbas evertebat, & dicit eis: Scriptum est, Domus mea, domus orationis vocabitur: vos autem fecistis illam speluncam latronum, Matth. 21.

In Ecclesijs, ac Cemeterijs, facere contractus &c, non licet.

15. Licet autem contractus in Ecclesijs facere sit prohibitum, idem nihilominus de facto imitari valent: nam nullo jure irritantur, sicut cit. o. Cum Ecclesia. de Immunit. Eccles. cassantur Judicia saecularia. Simulque isthaec Constitutio, cum sit poenalis, non est extendenda ad contractus, & notat Glossa passim recepta cit. o. Decret. x. processus.

Sed si fiant, non sunt irriti.

16. Caeterum in Templis vendere candelas, si id fiat ad Fidelium devotionem promovendam, non est illicitum. Azorius part. 2. lib. 9. cap. 9. quaest. 5. Angelus, & alij. Nam prohibetur quidem omnis negotiatio, vel contractus, qui sit lucri gratia, aut Divina Officia perturbat, vel impedit: hoc tamen non accidit in venditione candelarum causa promovendae devotionis Fidelium.

Quid de venditione candelarum?

17. CONCL. IV. Ulterius in Ecclesijs prohibentur fieri Concilia, Conciones, & publica Parlamenta (intellige, quando talia fiunt de rebus merè temporalibus, & saecularibus; nam Concilia, & Conventus de rebus Ecclesiasticis, aut ad pietatem spectantibus, rectè ibidem instituuntur.) Item confabulationes qualibet, & quaecunque alia, quae Divinum possunt turbare Officium, aut oculos Divina Majestatis offendere. Ita his ipsis verbis habetur cit. o. Decret. eod. in 6.

Ibidem prohibentur fieri Concilia saecularia, Confabulationes, &c.

Comædiæ
profanæ.

18. Deinde Comædiæ profanæ, ac ludi Theatrales, penitus in Ecclesijs fieri prohibentur; non obstante quacunquæ consuetudine contrariâ, quæ potius corruptela dicenda est, *o. Cum decorum. de Vita & honest. Cleric.* Quamvis pia & honesta spectacula ibidem exhiberi valeant. Pirhing *loc. cit. n. 14.* post Sylvestrum, & alios.

Comestiones, vel accubitus, &c.

19. Item non oportet in Basilicis, seu Ecclesijs agapem facere, & intus manducare, vel accubitus facere, *c. Non oportet. dist. 42.* Neque intra Ecclesiam possunt suppellectilia reponi; nisi id necesse sit propter hostiles incursus, aut alias necessitates, quibus tamen cessantibus ad pristina loca reportari debent, *arg. c. Oratorium. dist. 42.* & tradit Azorius *loc. cit. q. 3.*

Musice impuræ, omnèsq; actiones sæculares,

20. Tandem novissimè Concilium Trid. *Sess. 22. in Decreto de observandis & evitandis in celebratione Missæ,* statuit, ut Ordinarij locorum ab Ecclesijs musicas eas, ubi sive organo, sive cantu lascivum aut impurum aliquid miscetur, item sæculares omnes actiones, vana, atque adeò profana colloquia, deambulationes, strepitus, clamores arceant; ut *Domus Dei verè domus orationis esse videatur, ac dici possit.*

Quid de Disputationibus?

21. Quæres, an licitum sit, Disputationes in Ecclesijs habere? Resp. affirmativè: quia scientia est donum Dei, & res sancta, *arg. L. 1. ff. de Varijs & extraord. cognition. ibi: Et quidem res sanctissima, civilis sapientia.* Abbas *c. Cum Ecclesia. de Immunit. Eccles.* Azorius *loc. cit. q. 4.* Pirhing *n. 11.* & alij.

Violentia Ecclesijs non est inferenda.

22. CONCL. V. Ad Immunitatem Ecclesiarum pertinet etiam, ne quis eis violentiam inferat, infringendo earundem fores, vel ipsas spoliando suis bonis, aut hujusmodi quidpiam attentando. Paret hoc ex *c. Omnes. & c. Quisquis. 17. q. 4.* cum concordantijs, ubi tales judicantur sacrilegi. Quinimò Ecclesiarum Dei violatores, sive cum effractione spoliantes Ecclesias, ipso jure excommunicati sunt, *arg. c. Canonica. 11. q. 3. & c. Sicut. 17. q. 4. & c. Conquesti. de Sent. Excom. junctâ Glosâ ibidem, & Excommunicatos nunciatis.*

Pœna contra facientium.

Q U Æ S T I O III.

De Immunitate reali, & personali.

Immunitas realis, & personalis, in quo consistat?

23. CONCL. I. Immunitas rerum, & personarum Ecclesiasticarum (quam aliàs *realem, & personalem* appellant) generatim consistit in hoc, quod res, atque personæ Ecclesiasticae, à jurisdictione sæcularium Magistratum, eorūque

que exactionibus, & oneribus immunes sint, & libera. Ita omnes Theologi, Canonistæ, & Juris consulti Catholici; estque definitum in Concilio Lateranensi sub Alexandro III. cap. 19. & refertur c. Non minus. de Immunit. Eccles. ubi etiam Laici collectas Clericis, vel Ecclesijs imponentes, aut jurisdictionem ipsorum usurpantes, si moniti non desistant, unâ cum fautoribus suis ipso facto excommunicantur. Concordat Concilium Generale sub Innocentio III. cap. 46. relatum in c. Adversus. eod. juncto c. Quia nonnulli. eod. in 6. & Clem. un. eod. cum concordantijs.

24. Hæc Conclusio ut melius intelligatur, sciendum, quod bona Ecclesiarum, & Ecclesiasticarum personarum, triplicis generis distingui possunt. Primi generis sunt ipsæmet Ecclesiæ materiales, unâ cum Cæmeterijs; item vasa sacra, vestes, & quæcunque consecrata, sive benedicta sunt, tanquam Divini cultûs instrumenta. Et de his certum est, atque ab omnibus (c) concessum, ea Jure Divino esse exempta à jurisdictione, & quibuscunque exactionibus Magistratum sæcularium: nullam enim temporalem utilitatem habent, quæ in ætimationem venire possit; utpote cum ad Divini cultûs ministerium specialiter dedicata, nullis alijs humanis usibus applicari possint, juxta Reg. § 1. Juris in 6. *Semel Deo dicatum, non est ad usus humanos ulterius transferendum.*

Bona Ecclesiarum, & personarum Ecclesiasticarum, sunt triplicis generis.
I. (c) Conformer dicitur num. 6. & seqq.

25. Alterum genus complectitur bona Ecclesiarum tum immobilia. tum mobilia, quæ sive à Fundatoribus, sive ab alijs Fidelibus, ad honorem Dei oblata seu donata fuerunt, ut per Prælatos Ecclesiarum in pios usus, utputà in ornatum Ecclesiæ, ac Ministrorum ejus sive pauperum sustentationem convertantur. Et de hisce bonis procedere dictam Decretalem, *Non minus*. cum concordantijs, conveniunt pariter Doctores, eò quod sint Deo oblata, atque ad cultum ipsius specialiter destinata; sicque non nisi in pios usus convertenda (quod secus foret, si per exactiones Sæcularium gravarentur, atque diminuerentur) cum sint res Dei, & *Sanctum Sanctorum Domino*, c. Nulli. 12. q. 2. & alibi.

II. ac

26. Tertium bonorum genus est eorum, quæ ad Ecclesiam, aut Personas Ecclesiasticas, pervenerunt alijs titulis, sive causis: utputà emptione, hæreditate, arte, labore manuali, aut alio quopiam titulo temporali. Et de his, præcipue verò de bonis patrimonialibus Clericorum, posset nonnulla moveri difficultas: sit tamen

III. Declaratur.

Bona Cleri-
corum pa-
trimonia-
lia, an gau-
deant Im-
munitate?

27. CONCL. II. Non solum bona Ecclesiæ quocunque iure titulo acquisita, sed etiam bona patrimonialia Clericorum, gaudent Immunitate ab extraordinarijs collectis, & jurisdictione sæculari, atque potiuntur privilegio Fori. Ita communis Doctorum, uti testatur Barbosa *lib. 1. Juris Eccles. univ. cap. 39. §. 5. num. 6.* Layman *lib. 4. tract. 9. cap. 6. num. 9.* Pirhing *ut de Immunit. Eccles. num. 62.* Engel *num. 24.* cum alijs. Et hoc aperte desumitur ex Juribus *num. 6.* allegatis, utpote quæ de rebus Ecclesiæ, & Ecclesiasticarum personarum, indistinctè, atque pariformiter loquuntur. Accedit ratio: quia *accessorium naturam sequi congruit principalis*, juxta Reg. 42. Juris in 6. cum concordantijs. Simulque magis dignum trahit ad se minus dignum, *arg. c. Quod in dubijs. de Consecrat. Eccles.* Atqui dicta bona sunt quid accessorium ad personas Ecclesiasticas, simulque hæc multò digniores illis; ergo. Quinimò Magistratus sæcularis nihil posset statuere circa ejusmodi bona patrimonialia Clericorum, nisi obligando simul ipsasmet eorum personas: sed has gaudere Immunitate Ecclesiastica, fatentur omnes Catholici. (d) Et hæc rationes à pari, vel etiam à fortiori, militent de bonis Ecclesiarum tertij generis: nam, ut dicitur I. Quæ religiosis. ff. de Rei vendicat. *Quæ religiosis adhaerent, religiosa sunt.*

Quid de bonis Feudalibus?

28. Limitatur hætenus allata doctrina in nonnullis casibus. Et I. quidem in bonis Feudalibus: nam hæc non pleno jure transeunt in Clericum, aut Ecclesiam, sed dominus directus, qui eadem concessit, præter dominium ipsorum directum certas sibi condiciones & jura reservat; quæ proinde à Clericis, atque Ecclesijs, erunt observanda. Unde pariter, si Ecclesia, vel Clericus, à sæculari domino, v. g. Imperatore Feudum habeat, ac super jure Feudi quæstio inter Clericum & Laicum emerferit, ea non per Judicem Ecclesiasticum, sed per dominum Feudi erit terminanda, prout decisum habetur *c. Ex transmissa. & c. Verum. de Foro competent.* Hinc respectu sæcularis Feudi Ecclesia, vel Clericus, non gaudet privilegio Fori, sed tenetur coram sæculari domino Feudi judicium subire; & convenitur coram eo in actionibus tam realibus, quàm personalibus Feudum concernentibus.

Aut si Fundator in bonis Ecclesiæ reservavit sibi certam pensionem?

29. Limitatur II. Si Fundator, seu Patronus, v. g. Princeps territorialis, in ipso Foundationis limine sibi certam pensionem, sive annuos redditus, in bonis Ecclesiæ attributis reservasset, atque ipsos Episcopus ante consecrationem Ecclesiæ eidem constituisset,

tuisset, arg. c. Præterea. de iure patron. ubi Patronis permittitur in Ecclesijs antiquos & moderatos redditus a locorum Episcopis institutos exigere. Postquam autem Ecclesia jam ædificata, dotata, & consecrata est, novi census eidem imponi non possunt, nec veteres augeri, c. Prohibemus. eod. cum concordantijs. Quòd si secus fiat, illud irritum erit.

30. Limitatur III. Quoad onera antiqua, seu quæ rebus, antequàm ad Ecclesiam quocunque titulo devenissent, prius jam imposita fuerunt: nam quælibet res transit cum suo onere, arg. c. Ex litteris. de Pignoribus, & alibi. Hinc Ecclesia, vel Clericus tenetur ad huiusmodi onera antiqua præstanda, dummodo ea sint vera, & realia, id est, ipsis fundis seu bonis infixæ, perpetua, certa, & determinata, arg. cap. 1. iunctâ Glosâ. x. Senioribus. de Censibus. Et in hoc sensu procedit textus c. Si tributum. 11. q. 1. ibi: Agri Ecclesia solvunt tributum: Et illud c. Tributum. 23. q. 8. Quia de exterioribus Ecclesia, quod constitutum antiquitus est, pro pace & quiete, qua nos tueri, & defensare debent, Imperatoribus persolvendum est.

Quid loquendo de oneribus antiquis?

31. Dicitur, quoad onera antiqua; sive, ut Canone proximè relato dicitur, quod constitutum antiquitus est. Nam loquendo de oneribus novis, seu quæ imponuntur bonis Ecclesiarum, vel personarum Ecclesiasticarum eo tempore, quo bona illa jam spectabant ad Ecclesias vel personas Ecclesiasticas, ab eiusmodi oneribus hæc profus immunes sunt, per textus num. 6. allegatos. Et quamvis Bartolus in l. Rescripto. §. fin. num. 5. de Minoribus, teneat, Principes laicos posse efficere tributaria, & affecta omnia prædia eorum Territorij, ita ut cum exinde ad Ecclesias pervenerint, obnoxia sint collectis postea imponendis: tamen ejus cautelam esse falsam, & contra Immunitatem Ecclesiarum, & ab omnibus communiter reprobata, ait Fagnanus in c. Non minus. num. 11. de Immunit. Eccles. post Baldum, & Rotam, quos citat.

Ac etiam novis, sive postea imponendis?

32. CONCL. III. Etiam in communibus necessitatibus, & utilitatibus Reipublicæ, prohibitum est Laicis sub pœna excommunicationis, novas exactiones seu collectas Ecclesijs, aut Clericis imponere. Ita hodie clarissimè habetur in Bulla Cœnæ Domini, ubi §. 18. imponentes collectas Ecclesijs, vel personis Ecclesiasticis, ipso facto excommunicantur. Id ipsum iam antehac prohibitum fuerat in Concilio Lateranensi, sub Alexandro III.

Laici non possunt, etiam in communibus necessitatibus, novas collectas Ecclesijs, & Clericis imponere.

Bbbbb ;

ac

ac refertur c. *Non minùs, de Immunit. Eccles.* ubi contra oppositum attentantes, sic statutum legitur: *Quocirca sub anathematis districtione fieri de cetero talia prohibemus: nisi Episcopus, & Clerus tantam necessitatem, vel utilitatem aspexerint, ut absque ulla exactione ad relevandas communes utilitates, vel necessitates, ubi Laicorum non suppetunt facultates, subsidia per Ecclesias existiment conferenda. Hæc ibi.*

An possint
præstari
absque ulla
exactione
Laicorum?

33. Dicitur, absque ulla exactione. Nam istud absque ulla exactione, ac spontè per Ecclesias, ex arbitrio Episcopi, qui dictam necessitatem inspicere debebat, olim conferendum erat; ita ut ea Laici humiliter & devotè reciperent cum gratiarum actione, prout declaratum fuit in Concilio Generali sub Innocentio III. & refertur c. *Adversus. eod.* Ubi tamen iudicium super his denuò admittitur Episcopis, atque præcipitur, ut propter imprudentiam quorundam, Romanus Pontifex priùs consulatur: *cujus interest, communibus utilitatibus providere.*

Quæ condi-
tiones re-
quirantur,
ut Ecclesiæ
& Clerici in
communi-
bus necessi-
tatis con-
tribuere te-
neantur?

34. CONCL. IV. Ut in casu communium necessitatum, vel utilitatum, Ecclesiæ, & Clerici contribuere debeant, plures requiruntur conditiones, ex allegatis textibus Juris desumptæ. I. Ut necessitas, vel utilitas sit publica. II. Ut Episcopus, & Clerus super hoc deliberent. III. Ut dicta necessitas, vel utilitas, sit communis, tam Laicorum, quàm Clericorum. IV. Ut ad eas relevandas non sufficiant facultates Laicorum. V. Ut contributio ab Ecclesiasticis fiat spontè, & sine aliqua exactione seu compulsione Laicali: unde talis contributio, seu collecta, non debet imponi auctoritate Magistratus sæcularis, sed Ecclesiastici; simulque ad eam solvendam Clerici non sunt compellendi per Judicem sæcularem, sed per Ecclesiasticum. VI. Ut, nisi periculum in mora fuerit, desuper Romanus Pontifex consulatur. Ita desumitur ex cit. c. *Non minùs, & c. Adversus, de Immunit. Eccles. junctâ Clem. un. eod. in c. prout fusiùs explicat Fagnanus c. Non minùs, n. 22. & seqq. ac tenent alij Canonistæ.*

